

Handläggare: Ceres Sandström
Telefon 08-508 01 262

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Feriearbeten genom Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd sommaren 2010 - slutrapport

Förslag till beslut

Nämnden godkänner slutrapporten om feriearbeten.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Ulrika Axelsson
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning erbjöd sommaren 2010 feriearbete till 618 skolungdomar som gick årskurs nio i grundskolan samt första och andra året på gymnasiet. Ungdomarna skulle ha fyllt 16 år men inte 18 år. Av dessa var det 474 ungdomar som arbetade. I rapporten redovisas planering, genomförande och utfall 2010 samt reflektioner inför feriearbeten 2011.

Bilagor:

1. Riktlinjer avseende feriearbeten för ungdomar
2. Blankett för utvärdering av sommarjobb 2010

Syfte med feriearbeten

Syftet är att ge ungdomar möjlighet att få prova på att arbeta, få en inblick i hur det fungerar på en arbetsplats och om möjligt även få in en fot på arbetsmarknaden. Syftet är vidare att öka förståelsen för samhällsstrukturen bland stadsdelsområdets ungdomar, hjälpa dem att få sin första meriterande arbetslivserfarenhet samt på längre sikt minska behovet av försörjningsstöd bland unga vuxna i stadsdelsområdet. Ungdomarna erbjuds arbete som inte konkurrerar med ordinarie semestertervikariat. Feriearbetarna ska med sin insats komplettera och ge verksamheten en kvalitetshöjning.

Budget

Förvaltningen har i budget tilldelats 1,3 miljoner för feriearbeten. Därutöver har nämnden fått medel från Järvalyftet för att kunna erbjuda alla behöriga sökande ett sommarjobb år 2010. Totalt har 5 miljoner kronor budgeterats för detta ändamål, varav 4,4 miljoner har förbrukats.

Bemanning

En socialsekreterare var anställd på halvtid under januari och februari och på heltid under perioden mars till och med oktober 2010 för att administrera verksamheten. Ytterligare personal deltog vid behov med utskick m.m..

Anskaffning av arbetsplatser

Feriearbetare via Stockholms Stad får placeras i kommunala och statliga verksamheter samt hos ideella organisationer. Även entreprenörer till Stockholms Stad användes.

Vecka nio gjorde förvaltningen ett utskick till alla som tagit emot ungdomar föregående år. Bifogat fanns en lättöverskådlig broschyr om feriearbete 2010. Därefter kontaktades även nya arbetsplatser. Anmälan om intresse att ta emot feriearbetare skulle sedan ske via Stockholms Stads hemsida senast den 20 mars.

Totalt inkom 573 platser för feriearbete inför sommaren 2010.

Förvaltningen har arbetat aktivt för att hitta arbetsplatser i andra delar av staden, som till exempel på Södermalm, Kungsholmen, Norrmalm samt i Hässelby-Vällingby, Solna och Sundbyberg. Platser utanför stadsdelsområdet har prioriterats vid placering av ungdomarna. Detta har gjorts för att ge våra ungdomar en möjlighet att få uppleva en del av Stockholm som de annars kanske inte skulle besöka. Ungdomar som lever i familjer med försörjningsstöd har via sina föräldrar kunnat ansöka om SL-kort eller SL-remsa för att ta sig till sina feriearbeten om de har arbetat utanför stadsdelsområdet.

Förfrågan har under våren också gjorts till stadsdelsförvaltningarna Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen om utbyte av arbetsplatser för våra ungdomar för att ytterligare arbeta för en ökad integration i Stockholm. Frågan kommer att aktualiseras inför 2011 års feriearbeten då det behövs mer förberedelsestid.

Ansökningsförfarande

Under vintern/våren 2010 upphandlades IT-programmet Sommaramea för att underlätta ansökningsförfarandet. Via programmet, som länkats till Stockholms Stads hemsida, kan både ungdomar och arbetsgivare söka feriearbete respektive lämna anmälan om arbetsplatser. Ungdomarna kunde ansöka under perioden 3-31 mars. En annons om feriearbete gick vecka elva ut i lokaltidningarna Mitt i Tensta Rinkeby och Mitt i Kista och broschyrer med information skickades ut till alla gymnasieskolor i området och till alla områdets skolor som har niondeklassare.

I ansökan på hemsidan fick ungdomarna lämna önskemål om vilken typ av arbete de ville ha samt vilken period de helst önskade arbeta under sommaren. Det fanns tre alternativa perioder att välja mellan: vecka 25-27, vecka 28-30 samt vecka 31-33. De olika typer av arbete man kunde välja på var: trädgård/park, äldreomsorg, förskola, fritidshem, information, kultur, ungdomsverksamhet samt ideella organisationer. Det fanns också möjlighet att skriva ett personligt brev med eventuella önskemål och uppgifter om fritidsintressen och arbetslivserfarenhet. Några ungdomar har förutom ansökan via hemsidan även skickat in personliga brev med CV och intyg från tidigare arbetsplatser.

Urval och placering

Bestämmelser om vem som fick söka feriearbete inom Stockholm stad 2010 regleras i riktlinjer från stadsledningskontoret (se bilaga nr 1). Arbete ska ges till skolungdomar som under våren avslutar årskurs nio samt första och andra året på gymnasiet. Prioritet ska ges till de ungdomar som ännu ej fyllt 18 då arbetet påbörjas. Ungdomarna ska vara mantalsskrivna i Stockholm. Utöver detta fastställer varje stadsdelsnämnd själv urvalskriterier. Hänsyn ska dock tas till ungdomar som har särskilt svårt att få feriearbete, till exempel ungdomar med funktionsnedsättning. Urvalet bör också ha ett integrations- och jämställdhetsperspektiv.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade följande kriterier för att ansöka om feriearbete 2010:

- Ungdomarna ska bo och vara folkbokförda inom stadsdelsområdet.
- Ungdomarna ska ha fyllt 16 men inte 18 år vid tiden för arbete.

Förtur gavs till följande ungdomar:

- Ungdomar med funktionsnedsättning.
- Ungdomar med intyg från läkare, kurator eller socialsekreterare.

Totalt inkom 816 ansökningar om feriearbete. Av dessa erbjöds 618 ungdomar feriearbete. De som erbjödits arbete är alla ungdomar som lämnat en komplett ifylld ansökan och som i övrigt uppfyller kriterierna, samt ett antal ungdomar som inte uppfyller kriterierna gällande ålder, men som av sociala skäl fått ett arbete efter intyg från socialsekreterare eller kurator. De 200 som inte har erbjödits arbete har antingen varit för gamla, för unga eller inte bott i stadsdelsområdet.

De som först placerades var de som hade skäl för förtur. Det rörde sig i år om totalt 112 ungdomar. Av dessa var det elva ungdomar som fick förtur på grund av funktionsnedsättning. Därefter matchades ungdomar som särskilt hade efterfrågats av en arbetsplats eller där ungdomarna själva hade lämnat specifika önskemål om en arbetsplats.

Därefter placerades alla övriga behöriga ungdomar, i den mån det var möjligt utifrån de önskemål de hade lämnat. Till tre arbetsplatser kallades ungdomar till intervju. Dessa arbetsplatser var Kulturhuset Lava, Järva-Andan samt kulturprojektet ”dansartister”.

Till Lava valdes cirka tolv ungdomar som på ansökan hade skrivit att de var intresserade av kultur, konst och skapande samt att de var bra på språk och/eller är sociala. Dessa ungdomar fick ett mail där de uppmanades skriva en ansökan om arbete på Lava. Sju ungdomar svarade och skickade ett personligt brev till Lava. De kallades alla på intervju. Sex av ungdomarna fick arbete hos Lava. Den sjunde erbjöds ett annat jobb inom kulturområdet.

Till Järva-Andan kallades cirka tjugo ungdomar till stadsdelsförvaltningens kontor för gruppinformation samt personliga miniintervjuer. Till intervju för Järva-Andan kallades ungdomar som ansökt om att arbeta som informatörer och det var blandat från både Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Ytterligare personliga intervjuer gjordes i efterhand med ungdomar, främst från Spånga-Tensta, då det var ett stort bortfall bland kallade ungdomar från båda stadsdelsområdena. Det blev till slut sex ungdomar från Rinkeby-Kista och fyra från Spånga-Tensta som fick arbete hos Järva-Andan.

Inom ramen för Järva-Andan fick ungdomar från Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta också arbete inom kulturprojektet ”dansartister”. Ungdomar som i ansökan hade skrivit att de var intresserade av dans kallades till två auditions som hölls i danslokalen i Ungdomens hus i Rinkeby under våren. Totalt valdes tolv ungdomar ut till två olika dansgrupper med inriktning mot hiphop respektive jazzdans.

Arbetsvillkor och administration

Ungdomarna anställdes under en treveckorsperiod med en arbetstid på sex timmar per dag. Totalt arbetade de 90 timmar.

Lön utbetalades enligt följande:

Ungdomar födda 1994 tjänade 70 kronor i timmen.

Ungdomar födda 1993 tjänade 80 kronor i timmen.

Ungdomar födda 1992 tjänade 90 kronor i timmen.

Lönen inkluderar semesterersättning. Löner och anställningsvillkor för ungdomarna regleras i kollektivavtal enligt Allmänna bestämmelser, AB.

På alla arbetsplatser skulle det finnas en ansvarig handledare. Handledarens uppgift var bl.a. att svara för introduktion och se till att ungdomarna har adekvata arbetsuppgifter. Handledaren skulle också rapportera närvaron och skriva arbetsintyg efter avslutat arbete.

Administrationen runt anställningsförfarandet skötte förvaltningen. Förvaltningen matchade ungdomar mot arbetsgivare, skrev ut erbjudande om feriearbete och registrerade svar från ungdomarna om de ville ha sitt arbete eller inte. Anställningsavtal upprättades och ungdomarna kallades till informationsmöte för kontraktskrivning.

Information om feriearbete

Förvaltningen genomförde sammanlagt elva informationsträffar för de ungdomar som fick feriearbete. Mötena ägde rum på kvällstid mellan den 24 maj och den 16 juni i förvaltningens lokaler. Cirka 45-50 ungdomar var inbjudna till varje möte. Vid mötena informerades om vilka regler som gäller när man feriearbetar och ungdomarnas frågor besvarades. Därefter fick ungdomarna skriva på sina anställningsavtal och fylla i intyg om skattejämkning.

Arbetsgivarna fick information om vilka regler som gällde för dem via tre postutskick som gjordes under våren.

Arbetsplatserna

Under sommaren har förvaltningen besökt vissa arbetsplatser för att få en uppfattning om deras lämplighet att ta emot ungdomar för feriearbete samt för att förstärka och utöka samarbetet med arbetsplatserna. Besök har främst gjorts hos nytillkomna arbetsplatser samt arbetsplatser där det fanns frågetecken gällande deras lämplighet. Hos några arbetsplatser har besök bokats i förväg, men på de flesta platser var besöken oanmälda.

De allra flesta arbetsplatser har levt upp till förväntningarna och några arbetsplatser har utmärkt sig som speciellt bra. De som utmärkt sig är bland annat Stockholms Stadsmuseum, Internationella biblioteket vid Odenplan och Rädda Barnen i Sundbyberg. Internationella biblioteket hade lämnat önskemål om att få flerspråkiga ungdomar som kunde läsa sagor på olika språk för besökande barn och de var så nöjda med de sex ungdomar som feriearbetade att de lämnade önskemål om att ta emot ungdomar från Rinkeby-Kista även under jullovet. På Rädda barnen har tjugo ungdomar i två olika grupper fått göra reportage om Barnkonventionen med hjälp av både text, foto och film. Detta har varit mycket uppskattat av ungdomarna, varav flera sedan tidigare sysslade med foto eller hade ambition att bli journalist. Ett annan spännande arbetsplats var Love Stockholm 2010 där tjugo av våra ungdomar arbetade i bland annat Kista galleria med sagovandringar för barn, tröjtryck och elektroniska kärlekshälsningar.

Några av årets arbetsplatser har uppfattats som mindre seriösa eller på annat sätt inte lämpliga att ta emot feriearbetande ungdomar i fortsättningen. Denna bedömning har gjorts utifrån observationer och samtal med ungdomarna under arbetsplatsbesöken samt i samtal med ungdomar och föräldrar via telefon och personliga besök på förvaltningens kontor. Till några ungdomar har utvärderingsblanketter skickats för att bättre kunna ta beslut om den aktuella arbetsplatsen ska få ta emot feriearbetare i fortsättningen (se bilaga 2).

Problemen har i vissa fall rört sig om strukturella brister på arbetsplatsen. Det kan handla om att närvarorapportering inte fungerat, vilket försenat utbetalning av ungdomarnas löner. Det har också handlat om bristande handledning, att ungdomarna fått ta mer ansvar än vad som är lämpligt eller utföra arbetsuppgifter som inte tillhör arbetsområdet. En arbetsplats har inte haft den ansvarige handledaren på plats utan arbetet har letts av personal som har sysselsättning via Arbetsförmedlingen och därför inte haft nödvändig utbildning att på egen hand hålla i arbetet eller att fungera som handledare till ungdomarna.

Antal ungdomar som har arbetat

Inför sommaren 2007 sökte 490 ungdomar feriearbete. Av dessa fick 195 arbete. Inför sommaren 2008 sökte 482 ungdomar feriearbete och 283 av dem erbjöds arbete. Inför sommaren 2009 sökte 549 ungdomar feriearbete, varav 459 ungdomar erbjöds sådana.

618 ungdomar har i år erbjudits arbete. Av dem har 54 ungdomar tackat nej av olika skäl, till exempel att de fått ett annat arbete, att de har sommarskola som kolliderat med det erbjudna feriearbetet eller att de ska resa bort. 71 ungdomar har inte meddelat om de vill ha arbetet eller inte, alternativt har de tackat ja men sedan

inte kommit för att skriva anställningsavtal. Totalt har 486 ungdomar tackat ja och skrivit på anställningsavtal. Av dem är det sedan 474 ungdomar som arbetade hela eller delar av sin period. 253 är flickor och 221 är pojkar.

Tankar efter sommaren

Under våren och sommaren har förvaltningen haft mycket kontakt med ungdomar från stadsdelsområdet. I kontakten med dem har förvaltningen uppmärksammat många saker som kan bli potentiella problem när ungdomarna ska ut på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

Ett flertal ungdomar, speciellt de som har intyg om förtur, svarade inte på erbjudande om feriearbete och kom inte på informationsmöten för att skriva på sina anställningsavtal. Ungdomarna verkar inte ha förstått att de ska göra något mer efter att de har fått sitt erbjudande om arbete. De har därmed riskerat att bli av med sitt arbete då detta har erbjudits till annan ungdom när den som först fick erbjudande inte har svarat inom utsatt tid. En bidragande orsak till detta problem kan vara att ungdomarna inte själva ansöker utan får hjälp av till exempel äldre syskon, förälder, kurator, lärare, kontaktperson eller socialsekreterare med att fylla i en ansökan eller, i vissa fall, att dessa helt ansöker om arbetet åt ungdomen. När någon annan gör jobbet med att fylla i ansökan behöver ungdomen inte själv ta del av informationen från förvaltningen. Ungdomarna får på detta sätt ingen känsla för hur det går till att söka arbete utan tror att en ifylld ansökan är allt som krävs.

Många ungdomar kommer inte i tid till informationsmöten och verkar inte förstå vikten av att passa tider. Vissa verkar tro att det inte är så viktigt att komma till mötets början. De har ibland kommit upp till en timme för sent. Under mötet pratar de med varandra och i telefon eller har på musik på mobilen. Några har en otrevlig attityd och har förolämpat de anställda som är där för att ge dem arbete, samt sina socialsekreterare i deras frånvaro, med diverse svordomar och andra grövre förolämpningar. Ungdomarna verkar inte ha förstått att så länge de inte har skrivit på ett anställningsavtal är de ännu inte anställda och de tror därför att de kan bete sig hur illa som helst då de ”ju har fått jobbet” trots att de endast har fått ett erbjudande om arbete och kontrakt ännu inte är skrivet.

En stor andel av ungdomarna förstår inte vad ett anställningsavtal är och frågar ofta varför det är två papper och vad de ska göra med sitt exemplar, till exempel om de måste spara det och i så fall varför. Många skriver inte stor bokstav varken på sitt eget namn eller på gatuadressen. De undertecknar kontrakt med blyerts, skriver inte sin fulla adress, utan bara gatunamn och ibland gatunummer, sällan antal trappor. Om de skriver postnummer och postort har de ofta vänt på ordningen (t.ex. Spånga 163 75) och skriver Rinkeby istället för Spånga som postort. Många ungdomar har inte skrivit c/o sina föräldrars namn i ansökan och har inte

heller sitt namn uppsatt på dörren. Då det är mycket vanligt i stadsdelsområdet att man inte har samma efternamn som sina föräldrar blir det svårt för Posten att hitta rätt när de ska dela ut erbjudande om feriearbete och närmare 100 brev med besked om feriearbete har kommit i retur.

Vid telefonkontakter med ungdomarna svarar de ofta bara hallå istället för sitt namn. När de lämnar meddelande på telefonsvararen säger de ofta "Hej, det är Abdi från Rinkeby. Kan du ringa mig?" utan att lämna vare sig fullständigt namn, personnummer eller telefonnummer.

Erbjudande om reservplatser har istället för med post i vissa fall skickats med SMS till ungdomarnas mobiltelefoner. Det har under sommaren framkommit att många ungdomar har två mobiltelefonnummer, en för vänner och en för föräldrar, och de har därför gått miste om erbjudande om sommarjobb då de inte har kontrollerat inkomna SMS på sitt andra telefonnummer. I vissa fall har de också bytt telefonnummer utan att meddela ändring av nummer.

Denna brist på kunskap försvårar för ungdomarna att få arbete i framtiden. Förvaltningen avser därför, i samarbete med skolorna i området, att ägna särskild uppmärksamhet åt detta problem.

Utvecklingsområden till 2011

Förvaltningen fortsätter arbetet med att utöka antalet arbetsplatser för feriearbete utanför Rinkeby-Kista stadsdelsområde för att på så sätt öka integration och förståelse mellan ungdomar från olika områden i Stockholm.

Kulturprojektet "dansartister" där ungdomar erbjudits feriearbete som dansartister har uppmärksammats i media och uppskattats mycket både av de feriearbetande ungdomarna och av andra verksamheter, framför allt förskolor på Järva, som haft besök av dem med uppträdanden och workshops för barnen. Dansgrupperna har också uppträtt på Love Stockholm 2010 och på Ung08-festivalen och på så sätt skapat en positiv publicitet både för förvaltningen.

Förvaltningen behöver bli tydligare när det gäller information om vilka ungdomar som kommer att få erbjudande om feriearbete. Ungdomar har ibland inte riktigt förstått vad syftet med feriearbete är. Tyvärr har det gett effekten att ungdomar i vissa fall har använt indirekta hot om skadegörelse som ett medel för att kräva feriearbete. Bland annat har enheten för arbetsmarknadsinsatser fått mail där ungdomar skriver att "ni måste fixa jobb åt mig annars kommer jag hamna i den nedåtgående spiralen som pågår i Rinkeby". Detta tyder på att ungdomarna har blivit så bekväma med att kommunen ska ordna arbete åt dem att de inte längre försöker på egen hand. Vissa verkar tycka att de kan pressa förvaltningen till att erbjuda

dem arbete för att slippa mer skadegörelse och oroligheter i stadsdelsområdet. Detta är något som behöver uppmärksammas och diskuteras för att undvika att förvaltningen gör sig själva en björntjänst när ungdomar i området blir helt beroende av hjälp från kommunen och inte längre försöker att ordna arbete på egen hand samt använder ett dåligt beteende som ett medel att tvinga till sig arbete.

En aspekt som behöver diskuteras är att så kallade ”bråkiga” ungdomar som är aktuella hos socialtjänsten får förtur till sommarjobben. Detta leder till att de som är ”bråkiga” vet att de får förtur och inte själva behöver anstränga sig för att få ett arbete samt att de ungdomar som är på väg åt fel håll ser att de som är riktigt bråkiga får fördelar, vilket kan uppmuntra till att göra grövre saker för att också få dessa fördelar. Till nästa år bör det övervägas om det är lämpligt med förtur på grund av dåligt beteende eller om prioritet istället ska ges för gott beteende där till exempel de ungdomar med bra betyg får förtur istället. Om budgeten för nästa års sommarjobb är på samma nivå som i år och möjligheten finns att erbjuda sommarjobb till alla behöriga sökande kan ett alternativ vara att helt ta bort förtur.

Ytterligare ett utvecklingsområde kan vara att ta större hjälp av det lokala Handikapprådet för att få stöd i att ta fram arbetsplatser som på ett bra sätt kan ta emot ungdomar som har funktionsnedsättning i form av till exempel grava syn- eller hörselskador.

Till nästa år avser förvaltningen också utöka bemanningen av administrativ personal som handlägger feriearbetena.
